

דן אוהל הביקורת הידוני: פקידים ולגיונרים בורקים את תעודות הערבים מישראל

לא הצליחו להתגייס או שלא הגיעו לגיל הגיוס. כל זמן ו יחפים, יהיו לחוסיין חיילים והוא ישרא מלך. והוא שלא יהיו להם נעלים, מלבד נעלים צבאיות. היה להבחין בעבודות-פיתוח, ועל כך הערתי לבן נצרת הוא שאל אם יש עבודות-פיתוח בישראל, ותשובתי אותו. הוא צעק שאני צריך להתבייש ולא להתפאר. כלל וכלל לא התפארתי, פשוט סיפרתי לו שבונים בארץ ועל מפעלים להשקיה. קשה היה להרגיעו. י ישראלים גיסו לעזור לי. וכך נוצר במונית הדוהרת יי הבשן מין קרב מילולי ישראל-יירדני — בין ערבים. דקות הרהרתי כמה מעריכה ישראל-של-הממשלה-הצבאי את ולים האלה. והרגשה איומה של האסון העברי-ערבי בעשר האחרונות — ועוד עשרות השנים שלפניהן — הואר לי חדש. אין מכירים אחד את השני, והורות מוליכה שנאה. ור כמה קילומטרים של נסיעה, כמה דקות של יוכוח, הת- צד השני להבין: בן-נצרת לשעבר הבין כי טעה, כי גם

פושעים, שיש לעקרה מן השורש. אחת, פקיד בכיר במשרד-החוק הידוני, הזכיר את הצלבנים. "אני נותן להם מאתים וחמישים שנה. לנו יש זמן", אמר. הוא גרם לסערה. "מאתים וחמישים שנה?" התנפלו עליו, "מס" פיק עשר שנים!" רק אדם אחד ישב אתי בסנינה, עת רקדו כולם לצלילי השלאגר האמריקאי שיש קבב, והסביר לי כי לאני שים האלה אין שליטה על רגשותיהם. "על ישראל לזכור כי היא אורח בלתי רצוי ב בית שלנו, ועל כן חייבת היא להכיר בד כוונתנו על הבלית הזה ואו נהיה מוכנים בשמחה לקבלה למשפחה". פעם היה סוחר בחיפה, ועדיין הוא מדבר עברית חלודה. הוא סיפר כי ישנו סוחר בחיפה, החייב לו 500 לירות, אבל לא היה מוכן למסור את שם הסוחר. שאלתי אם אין הדבר הפוך, והוא צחק ולא היה מוכן להודות.

ד"ר ש' מוג'ורג' נצאר

למחרת התעוררתי מוקדם מאוד, וב משך הנסיעה לירושלים ישנתי בתחנה סיפרו לי על בן-דודי שחיפש אותי כל יום-אומול. חבר סיפר לי כי הוא נמצא ליד כנסית הקבר הקדוש.

את בן-דודי פגשתי בפעם הראשונה מזה עשר שנים. מאז גם לא ראיתי כל צילום שלו, ועל כן לא הצלחתי להכיר אחד את השני. עזר לנו יריד משותף, ג'ורג' נצאר, שעזב את הארץ לפני שנתיים, אחרי שסיים את לימודיו בכמאי בתיאטרון הקאמרי ולא הצליח למצוא עבודה בישראל. הוא יצא ב עזרת אחיו להשתלמות בצרפת ובהיותו שם פגש את עזריה רפפורט. "מסור לו ד"ש", ביקשני בעברית, "גם לאורנה פורת ולבתיה לנצט".

היה לי המון לספר לבן-דודי. עשר שנים הן תקופה ארוכה מאוד לגבי משפחה מחר- לקת לשתים כמו שלי. רבים גולדו בינתיים לכל מיני קרובים שלי שם. גם כאן בארץ גולדים בנים למשפחתי. שני חלקי המש פחה לא יכירו אחד את השני. במשך שעות ארוכות ישבנו וסיפרנו אחד למשנהו על עניני המשפחה. נפרדנו בתקוה כי ניפגש בקרוב לתקופה יותר ארוכה.

ללא היסוס, למרות שנולדה ברבת-עמון. בערב הוזמנתי לנשף. המשתתפים היו מי עילית החברה בבירה הידונית: לפחות חמי שה רופאים היו שם, בתוספת פקידי ממשלה בכירים לרוב. רציתי להיות כנה עם המארח שלי: על כן סיפרתי לו כי הנני כתב שברי עון עברי הנקרא העולם הזה. הוא פער את שמע מקודם. הוא חשב כי נפל על מציאה גדולה. "עכשיו אני מבין מדוע עתון זה אוניקטיבי בשאלות הערביות", הפליט. הסי ברתני כי אני רק חבר מערכת השבועון הזה, וכי עורכיו הם אנשים הדוגלים ב- הבנה בין עמי המרחב. הוא הקשיב בהת ענינות וסיכם: "האוניקטיביות שלהם היא שהביאה אותך לעבוד שם".

מארחי רצה לשתף את ידידי באפתעה ה- ישראלית, עמד בכניסה והכריז על אורחו — העתונאי הישראלי. וכך זכיתי אף אני לאפי תעה. חשבתי תחילה כי הוא יהירני לבל אודיע את זהותי האמיתית, כדי שלא ייגרם לו נזק. אבל מאוחר יותר הסביר לי שהוא רופא וקשה לעצור אותו. נוסף על כך הוא גם האמין שיודויו ידעו לשמור סוד.

פקיד ידוני בכיר היה זמן

כרות מארחי עשתה לי שרות גדול. המשתתפים החלו ממטרים עלי שאלות, דבר שאיפשר אף לי לשאול שאלות באופן חופשי. לדעת מרביתם אין מקום לישראל על מפת המזרח הערבי, ולצידוק טענת זאת לא חסכו סיבות. משרדים שונים בארץ מספקים להם סיבות כאלה, אם זה מיבצע סיני, או ההצבעה המחפיה של נציג ישראל נגד לוחמי אלג'יריה. הקול היחידי שחטר לשני השלישים שהיו בעד עצמאות לאל- ג'יריה היה אותו קול ישראלי, ומארחי ידעו זאת היטב.

לעומת זאת, התברר לי כי על המצב הפ- נימי בישראל אינם יודעים רבות: גברת אחת, לבושה שמתל שק הדוקה, שאלה אותי על שם הכסר בו בוצע הטבח בערביי יש- רלי. הם התכוונו כמובן לכפר-קאסם. עניתי שאיני זוכר — רציתי לראות אם הם יוד- עים: איש לא הצליח לחיזקר. לגביהם, ישראל היא חטיבה אחת של

ביחסה לערבים אין ישראל כולה שחורה. קודנוע חיפה ברבת-עמון

בתי-עמון היא עיר גדולה. מספר תר- שביה עולה על 200 אלף. לפני המלחמה היו רק כמה עשרות אלפים תושבים והגידול המהיר שלה היה תוצאה ישירה של מלחמת תש"ח. פלסטינאים רבים עברו לגור בה. אלפי בתים חדישים נבנו, אבל רחובי- תיה צרים, צרים מאוד ומלאים גושי-אדם המתנועעים בלי שום סדר. אין חוק המגביל את המעבר וכל תנועת המכוניות היא אי- טית מאוד ומעצבנת. ישנן מכוניות היוצאות מן הכלל. הן דוהרות במהירות עצומה. בתן, הוסבר לי מאוחר יותר, נוסעים בני המש- פחה ההאשמית ונכבדי העיר. ברבת-עמון ניכר היחס שלך במהירות מכוניתך. השילוט בעיר אינו נבדל מכל שילוט ב- עיר ישראלית: בתי קולנוע, משרדים, תנויות מכולת, מחסנים ודומיהם. הצלחתי לראות אפילו משרד-פירסום. את תשומת-לב המבקר הישראלי מושכים בשלטים אלה שמות מאוד מוכרים — חיפה, טבריה, נצרת, טירה, וכך אפשר ללכת ברבת-עמון לקולנוע חיפה, ל- בית-מרקחת טבריה ולמכולת נצרת.

נפרדתי מנוסעי המונית, ועליתי לאוטובוס. שאלתי את הנהג על בית מסויים והוא הר- דיע לי כי יעצור לי ליד פתחו. הודיתי לו ושאלתי על המחיר. הוא הבחין כי זר אני בעיר ושאל על מוצאי, "ישראל", השבת. הנהג התרגש. סוף סוף הצליח לראות יש- ראלי אמיתי. ואז החליט לעשות מעשה יוצא מן הכלל: אני יכול לנסוע עמו בלאש, בלי לשלם. טוב מאוד. חוסכים גרוש ידוני ומר- גישים כמו אורחים אמיתיים — כפי שרצה הנהג, שהוא גם בעל האוטובוס.

עתונאי ישראלי בנשף

משפחה שהלכתי לבקרה היא משי- פחת רופא מחיפה לשעבר. קרוביהם לא הצליחו לקבל אישור לעבור את הגבול ועל כן בקשוני לסור ולבקרם. הם התענינו ב- חיפה: הרגשתי כי הקשר שלהם לעיר עודנו חי בצורה חזקה מאוד. "מניין את?" שאלתי את בתם בת התשע. "מחיפה", השיבה זו

איים את חתונות, יפו, רמלה, לוד" (מסמאל) ו"עפרי" ורת חכנסים לשטח ירדן. טעה ששני שוטרים ואיש יניים, מניח צלם עתונות את המאורע. חוזר פל שנה.